

Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU7

Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om ändringar i bl.a. lagen om valutaväxling och annan finansiell verksamhet, lagen om handel med finansiella instrument och lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument.

De lagändringar som utskottet tillstyrker innebär bl.a. det här:

- Den som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet ska registrera sig även om verksamheten inte bedrivs i väsentlig omfattning eller är den huvudsakliga.
- Det ska införas ett allmänt lämplighetskrav för den som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet, har ett kvalificerat innehav i ett finansiellt institut eller ingår i ledningen för ett finansiellt institut.
- Ett finansiellt institut ska till Finansinspektionen anmäla ändringar av de förhållanden som institutet har uppgett i sin ansökan om registrering.
- Finansinspektionen ska få besluta om sanktionsavgift för den som inte lämnar begärda upplysningar till inspektionen eller som bedriver registreringspliktig verksamhet utan att ansöka om registrering.

Syftet med lagändringarna är att motverka penningtvätt i finansiella instituts verksamhet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:124 Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet,

2. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,

3. lag om ändring i lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument,

4. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

5. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

6. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

7. lag om ändring i lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning,

8. lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,

9. lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

10. lag om ändring i lagen (2019:277) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning,

11. lag om ändring i lagen (2019:1215) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering,

12. lag om ändring i lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering,

13. lag om ändring i lagen (2022:1746) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:124 punkterna 1–13.

Stockholm den 23 november 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Eva Lindh (S), Joakim Sandell (S) och Josef Fransson (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2022/23:124 Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut. Förslaget innehåller ändringar i tretton lagar på finansmarknadsområdet. Syftet med ändringarna är att motverka penningtvätt i finansiella instituts verksamhet.

Enligt den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism (2020/2021) och Polismyndighetens rapport Penningtvätt via växlingskontor (2021) har valutaväxling en central roll vid omsättning och tvätt av pengar åt kriminella nätverk. Den som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet (finansiella institut) ska registrera sig hos Finansinspektionen. Inspektionen ska kontrollera om registrerade finansiella institut följer penningtvättslagstiftningen och får ingripa mot de som inte sköter sig. För att motverka penningtvätt i finansiella instituts verksamhet föreslås bl.a. det här:

- Den som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet ska registrera sig även om verksamheten inte bedrivs i väsentlig omfattning eller är den huvudsakliga.
- Det ska införas ett allmänt lämplighetskrav för den som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet, har ett kvalificerat innehav i ett finansiellt institut eller ingår i ledningen för ett finansiellt institut.
- Ett finansiellt institut ska till Finansinspektionen anmäla ändringar av de förhållanden som institutet har uppgett i sin ansökan om registrering.
- Finansinspektionen ska få besluta om sanktionsavgift för den som inte lämnar begärda upplysningar till inspektionen eller som bedriver registreringspliktig verksamhet utan att ansöka om registrering.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Utskottets överväganden

Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i bl.a. lagen om valutaväxling och annan finansiell verksamhet, lagen om handel med finansiella instrument och lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument. Därigenom motverkas penningtvätt i finansiella instituts verksamhet.

Propositionen

Regleringen av valutaväxlare och andra finansiella institut

I lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (valutaväxlingslagen) finns bestämmelser om fysiska och juridiska personer som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet (finansiella institut).

Med valutaväxling avses enligt lagen yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta. Med annan finansiell verksamhet avses yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta eller som huvudsakligen består i att utföra en eller flera av vissa verksamheter som anges i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, t.ex. att lämna eller förmedla krediter, medverka vid finansiering genom leasing, lämna ekonomisk rådgivning och tillhandahålla värdefackstjänster. De som avser att bedriva valutaväxling i väsentlig omfattning eller annan finansiell verksamhet ska som huvudregel ansöka om registrering hos Finansinspektionen. Från kravet på registrering undantas sådana företag som omfattas av annan rörelselagstiftning på det finansiella området, t.ex. kreditinstitut.

Som förutsättning för registrering enligt valutaväxlingslagen gäller att det ska finnas skäl att anta att verksamheten kommer att bedrivas på ett sätt som är förenligt med lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen). Villkoret hör samman med att verksamhet som bedrivs enligt valutaväxlingslagen också omfattas av penningtvättslagens bestämmelser.¹

¹ Penningtvättslagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (fjärde penningtvättsdirektivet).

Enligt penningtvättslagen ska en verksamhetsutövare – t.ex. ett finansiellt institut – göra riskbedömningar av sina produkter, tjänster och kunder, vidta åtgärder för kundkännedom, övervaka pågående affärsförbindelser, bedöma enstaka transaktioner samt rapportera misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism till Polismyndigheten.

Som ett andra villkor för registrering enligt valutaväxlingslagen gäller att den som ägnar sig åt verksamheten inte får i väsentlig utsträckning ha åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller ha gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. För en juridisk person gäller detta förbud den som har ett kvalificerat innehav i den juridiska personen eller ingår i dess ledning.

Finansinspektionen ska minst en gång per år kontrollera att kravet på ägare och ledning är uppfyllt och får ingripa om så inte är fallet. Inspektionen får även ingripa vid överträdelser av penningtvättslagen och mot verksamhet som omfattas av valutaväxlingslagen men som inte är registrerad.

Registreringsplikten utvidgas

Regeringen föreslår att yrkesmässig valutaväxling och annan finansiell verksamhet ska vara registreringspliktig även om verksamheten inte bedrivs i väsentlig omfattning eller är verksamhetsutövarens huvudsakliga verksamhet.

Finansinspektionen får utökade möjligheter att besluta om sanktionsavgifter

Sanktionsavgift i fler situationer

Regeringen föreslår att Finansinspektionen ska få besluta om sanktionsavgift för ett finansiellt institut som antingen bedriver verksamhet utan att vara registrerat eller som inte lämnar begärda upplysningar om sin verksamhet.

En sanktionsavgift ska inte få beslutas om överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och en ansökan om utdömande av vitet har gjorts.

Vissa begränsningar vid sanktionsavgift för finansiella institut som är fysiska personer

Finansinspektionen föreslås få besluta om sanktionsavgift för finansiella institut som är fysiska personer endast om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk och personen i fråga uppsåtlig eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Hänsynstaganden vid valet av ingripande

Regeringen föreslår att Finansinspektionen vid valet av ingripande mot överträdelser av valutaväxlingslagens bestämmelser ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är, hur länge den har pågått, skador som har uppstått och graden av ansvar.

Sanktionsavgiftens storlek

Regeringen föreslår att sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas inom samma beloppsmässiga ramar som enligt valutaväxlingslagen gäller vid sanktionsavgift med anledning av överträdelse av penningtvättslagen.

Förelägganden om rättelse eller upphörande av verksamheten när kravet på verksamheten inte är uppfyllt

Som anförts ovan ska Finansinspektionen enligt valutaväxlingslagen utföra kontroller av att finansiella institut uppfyller kravet på ägare och ledning. Om kravet på ägare och ledning inte bedöms vara uppfyllt har Finansinspektionen möjlighet att förelägga det finansiella institutet att göra rättelse, eller om det inte följs, upphöra med verksamheten.

I promemorian föreslås att Finansinspektionen även ska få förelägga det finansiella institutet att göra rättelse om kravet på att det ska finnas skäl att anta att verksamheten kommer att bedrivas på ett sätt som är förenligt med penningtvättslagen inte bedöms vara uppfyllt. Om rättelse inte görs föreslås att inspektionen ska få förelägga institutet att upphöra med verksamheten. Finansinspektionens bedömning av om detta krav är uppfyllt är framåtblickande och enbart ett antagande. Det innebär att det kan finnas finansiella institut som varken har för avsikt att överträda penningtvättslagen eller som skulle ha gjort det om de fortsatte sin verksamhet, men som ändå inte bedöms uppfylla kravet. Det är svårt för ett sådant finansiellt institut att göra rättelse. Det bedöms inte heller proportionerligt att verksamheter ska behöva upphöra på grund av antaganden om framtiden som skulle kunna vara fel. Det skulle kunna leda till att finansiella institut måste upphöra med sina verksamheter i situationer då det egentligen inte borde ha varit nödvändigt. Regeringen anser därför att Finansinspektionen inte bör kunna förelägga finansiella institut att göra rättelse eller upphöra med verksamheten på grund av att kravet på att det ska finnas skäl att anta att verksamheten kommer att bedrivas på ett sätt som är förenligt med penningtvättslagen inte bedöms vara uppfyllt.

Vissa frågor relaterade till sanktionsförelägganden

Regeringen föreslår att om det finansiella institutet är en fysisk person ska Finansinspektionen meddela beslut om sanktionsavgift för överträdelser av bestämmelser i valutaväxlingslagen genom sanktionsföreläggande. Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid ska Finansinspektionen få ansöka hos domstol om att sanktion ska beslutas.

Enligt regeringen ska det förtydligas att ett sanktionsföreläggande är utan verkan om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom en viss tid, oavsett om det handlar om handläggningen vid Finansinspektionen eller i domstol.

En sanktionsavgift för överträdelse av valutaväxlingslagens bestämmelser ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att beslutet om den har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid

som anges i beslutet eller föreläggandet. Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift ska få verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats i tid.

Sanktionsavgiften ska falla bort, om verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Ett allmänt krav på lämplighet införs

Regeringen föreslår att det ska införas ett krav på att den som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet eller har ett kvalificerat innehav i eller ingår i ledningen för ett finansiellt institut ska vara lämplig för uppgiften. Den årliga lämplighetsprövningen av ägare och ledning ska slopas.

Ändrade förhållanden ska anmälas och ändrade verksamhetsinriktningar ska registreras

Regeringen föreslår att finansiella institut ska anmäla till Finansinspektionen ändringar av förhållanden som institutet har uppgett i sin ansökan om registrering. Finansiella institut som avser att ändra sin verksamhetsinriktning ska ansöka om registrering.

Kontroll av lämplighetskravet

Regeringen föreslår att om en anmälan om ändrade förhållanden har betydelse för bedömningen av lämplighetskravet för ägare och ledning ska Finansinspektionen kontrollera att kravet fortfarande är uppfyllt. En sådan kontroll får även göras när det i övrigt bedöms finnas behov av det.

Finansinspektionens tillsynsansvar förtydligas

Regeringen föreslår att det i valutaväxlingslagen ska förtydligas att Finansinspektionen ska ha tillsyn över att finansiella institut följer penningtvättslagen.

Avgifter

Regeringen föreslår att Finansinspektionen ska få ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt valutaväxlingslagen. Regeringen ska få meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Behandling av personuppgifter

Regeringen bedömer att EU:s dataskyddsförordning, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning utgör tillräckligt stöd för den personuppgiftsbehandling som kommer att ske med anledning av de föreslagna lagändringarna. Någon ytterligare reglering av denna behandling behöver därför inte införas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2024.

Den som vid ikraftträdandet redan bedriver verksamhet som inte tidigare omfattades av krav på registrering får fortsätta med verksamheten till och med den 31 mars 2024. Om en ansökan om registrering har getts in till Finansinspektionen före den 1 april 2024 får det finansiella institutet dock fortsätta med verksamheten till dess att ansökan har prövats slutligt.

Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen bör anta regeringens lagförslag av de skäl som anförs i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:124 Förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:277) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:1215) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:1746) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet¹

dels att 3 a, 4, 7, 7 a, 8–13 och 15–20 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 3 a, 4, 7, 8, 19 och 20 §§ ska utgå,

dels att nuvarande 7 b och 14 §§ ska betecknas 7 och 17 §§,

dels att 1, 2, 3, 5 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 7 b § ska sättas närmast före 7 §,

dels att det ska införas 22 nya paragrafer, 1 a, 2 a, 2 b, 4, 8–16 och 18–26 §§, och närmast före 1 a, 4, 8 och 24–26 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

I denna lag avses med

1. *valutaväxling*: yrkesmässig handel med utländska sedlar och mynt samt resecheckar utställda i utländsk valuta,

2. *annan finansiell verksamhet*: yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta eller *som huvudsakligen består* i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, *och*

2. *annan finansiell verksamhet*: yrkesmässig verksamhet som består i förvaltning av eller handel med virtuell valuta eller i att utföra en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2, 3 och 5–12 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

¹ Lagen omtryckt 2004:319.

Senaste lydelse av

lagens rubrik 2017:639

3 a § 2017:639

4 § 2017:639

7 § 2017:639

7 a § 2017:639

8 § 2017:639

9 § 2017:639

10 § 2017:639

11 § 2017:639

12 § 2017:639

² Senaste lydelse 2019:725.

13 § 2017:639

15 § 2017:639

16 § 2017:639

17 § 2017:639

18 § 2017:639

19 § 2017:639

20 § 2017:639

rubriken närmast före 3 a § 2014:561

rubriken närmast före 4 § 2009:67

rubriken närmast före 7 § 2008:100

rubriken närmast före 19 § 2017:639

rubriken närmast före 20 § 2017:639.

3. *finansiellt institut*: fysisk eller juridisk person som *ägnar sig åt* valutaväxling eller annan finansiell verksamhet.

3. *finansiellt institut*: fysisk eller juridisk person som *bedriver* valutaväxling eller annan finansiell verksamhet, *och*

4. *kvalificerat innehav*: *detsamma som i 1 kap. 5§ 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse.*

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

1 a §

Bestämmelser om att finansiella institut ska medverka till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism finns i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

2 §³

En fysisk eller juridisk person som avser att *ägna sig åt* valutaväxling *i väsentlig omfattning* eller annan finansiell verksamhet ska ansöka om registrering hos Finansinspektionen. Ansökan behöver inte göras av

En fysisk eller juridisk person som avser att *bedriva* valutaväxling eller annan finansiell verksamhet ska ansöka om registrering *av sin verksamhet* hos Finansinspektionen. Ansökan behöver inte göras av

1. företag som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 6, 8, 9 och 11–13 lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och

1. det finns skäl att anta att verksamheten kommer att *drivas* på ett sätt som är förenligt med lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, och

2. fysiska eller juridiska personer som bedriver försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

1. det finns skäl att anta att verksamheten kommer att *bedrivas* på ett sätt som är förenligt med lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som *har* meddelats med stöd av den lagen, och

Finansinspektionen ska registrera *personer* som kommit in med ansökan, om

Finansinspektionen ska registrera *den* som *har* kommit in med *en* ansökan, om

1. det finns skäl att anta att verksamheten kommer att *drivas* på ett sätt som är förenligt med lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, och

1. det finns skäl att anta att verksamheten kommer att *bedrivas* på ett sätt som är förenligt med lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som *har* meddelats med stöd av den lagen, och

2. kravet på ägare och ledning i 3 § första stycket är uppfyllt.

3 § första stycket är uppfyllt.

Den som har blivit *införd i registret* ska tas bort ur registret när ett beslut om föreläggande enligt 7, 9 eller 11 § att upphöra med

Den som har blivit *registrerad* ska tas bort ur registret när ett beslut om föreläggande enligt 11, 12 eller 13 § att upphöra med

³ Senaste lydelse 2021:900.

verksamheten har fått laga kraft. Ett finansiellt institut ska också tas bort ur registret om det anmäler att det inte längre *ägnar sig åt* verksamhet som omfattas av lagen eller om det på något annat sätt framgår att registreringsplikt inte längre gäller.

verksamheten har fått laga kraft. Ett finansiellt institut ska också tas bort ur registret om det anmäler att det inte längre *bedriver* verksamhet som omfattas av lagen eller om det på något annat sätt framgår att registreringsplikt inte längre gäller.

2 a §

Ett finansiellt institut som avser att ändra sin verksamhetsinriktning ska ansöka om registrering av den nya verksamhetsinriktningen hos Finansinspektionen.

Den nya verksamhetsinriktningen ska registreras, om förutsättningarna i 2 § andra stycket är uppfyllda.

2 b §

Ett finansiellt institut ska snarast till Finansinspektionen anmäla ändringar av de förhållanden som institutet har angett i sin ansökan om registrering.

Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i institutet, ska den juridiska personen snarast till inspektionen anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning.

3 §⁴

Den som i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller som har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet får inte ägna sig åt verksamhet som är registrerings-pliktig enligt 2 § första stycket. För en juridisk person gäller detta förbud den som har ett kvalificerat innehav av andelar i den juridiska personen eller ingår i dess ledning.

Med ett kvalificerat innehav avses i denna lag detsamma som i 1 kap. 5 § 15 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Den som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet eller har ett kvalificerat innehav i eller ingår i ledningen för ett finansiellt institut ska vara lämplig för uppgiften. Vid lämplighetsbedömningen ska det särskilt beaktas om personen i väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

⁴ Senaste lydelse 2017:639.

När ett finansiellt institut som är registrerat enligt 2 § får kännedom om att förändringar har skett i den krets som anges i första stycket, ska institutet snarast anmäla förändringen till Finansinspektionen. Om en juridisk person har ett kvalificerat innehav i institutet, ska den juridiska personen snarast anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning till inspektionen.

Arbetsordning och instruktioner om arbetsfördelningen mellan bolagsorganen

4 §

Skyldigheten enligt 8 kap. 46 a § aktiebolagslagen (2005:551) för styrelsen i ett publikt aktiebolag att ärligen fastställa en skriftlig arbetsordning för sitt arbete gäller även för styrelsen i ett finansiellt institut som är ett privat aktiebolag, om styrelsen har mer än en ledamot.

Skyldigheten enligt 8 kap. 46 b § aktiebolagslagen för styrelsen i ett publikt aktiebolag att i skriftliga instruktioner ange arbetsfördelningen mellan bolagsorganen gäller även för styrelsen i ett finansiellt institut som är ett privat aktiebolag.

Styrelsens ordförande ska bevaka att styrelsen fullgör de uppgifter som anges i denna paragraf.

5 §⁵

En fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling ska tydligt informera om tillämpade växelkurser och avgifter samt tillhandahålla avräkningsnota som anger personens namn, köp- respektive säljkurs samt avgifter.

Ett finansiellt institut som bedriver valutaväxling ska tydligt informera om tillämpade växelkurser och avgifter samt tillhandahålla avräkningsnota som anger institutets namn, köp- respektive säljkurs samt avgifter.

⁵ Senaste lydelse 2010:759.

6 §⁶

Om en fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt valutaväxling inte lämnar information enligt 5 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Om ett finansiellt institut som bedriver valutaväxling inte lämnar information enligt 5 § ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Tillsyn och ingripanden

8 §

Finansinspektionen ska ha tillsyn över att finansiella institut följer denna lag samt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

9 §

Finansinspektionen får, när inspektionen anser att det är nödvändigt, genomföra en undersökning hos ett finansiellt institut.

En sådan undersökning får omfatta endast verksamhet som är registreringspliktig.

10 §

Om ett finansiellt institut bedriver registreringspliktig verksamhet utan att vara registrerat, ska Finansinspektionen förelägga institutet att komma in med en ansökan. Om föreläggandet inte följs eller om registrering vägras, ska inspektionen förelägga institutet att upphöra med verksamheten.

Finansinspektionen får även besluta att ett institut som bedriver eller har bedrivit verksamhet utan att vara registrerat ska betala en sanktionsavgift.

⁶ Senaste lydelse 2008:499.

Om det är osäkert om verksamheten ska registreras, får Finansinspektionen förelägga den som bedriver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs.

11 §

Om en anmälan enligt 2 b § avser ett förhållande som har betydelse för bedömningen av kravet i 3 § första stycket, ska Finansinspektionen pröva om kravet fortfarande är uppfyllt. En sådan prövning får även göras när det i övrigt finns behov av det.

Om kravet i 3 § första stycket inte är uppfyllt får inspektionen, om verksamheten bedrivs av en fysisk person, förelägga denne att upphöra med verksamheten.

Om verksamheten bedrivs av en juridisk person får inspektionen förelägga denne att göra rättelse. Om föreläggandet inte följs, får inspektionen förelägga den juridiska personen att upphöra med verksamheten.

Om någon som har ett kvalificerat innehav inte uppfyller kravet i 3 § första stycket, får inspektionen förelägga denne att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet därefter inte är kvalificerat eller, om innehavaren är en juridisk person, att byta ut den i dess ledning diskvalificerade personen.

12 §

Ett finansiellt institut ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om verksamheten som inspektionen begär för tillsynen enligt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Om institutet inte följer Finansinspektionens begäran enligt första stycket, får inspektionen förelägga institutet att

lämna de begärda upplysningarna. Om föreläggandet inte följs, får inspektionen förelägga institutet att upphöra med verksamheten.

Om institutet har fått ett föreläggande enligt andra stycket, får Finansinspektionen besluta att institutet ska betala en sanktionsavgift.

13 §

Vid en överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen får Finansinspektionen förelägga det finansiella institutet att göra rättelse och, vid överträdelser som inte är ringa, besluta om sanktionsavgift.

Vid allvarliga, upprepade eller systematiska överträdelser får inspektionen förelägga institutet att upphöra med verksamheten.

14 §

Om det finansiella institutet är en juridisk person får Finansinspektionen vid en överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen även ingripa mot en person som ingår i institutets styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder institutet, eller är ersättare för någon av dem.

Ingripande sker genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre år och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i ett finansiellt institut eller på motsvarande sätt företräda ett sådant institut, eller vara ersättare för någon av dem, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

15 §

Sanktionsavgift får beslutas för en fysisk person endast om överträdelsen är allvarlig, upprepad eller systematisk och personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

16 §

Vid valet av ingripande enligt 10–14 §§ ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar.

I försvårande riktning ska det beaktas om institutet tidigare har begått en överträdelse eller om den fysiska personen i institutets ledning tidigare orsakat en sådan överträdelse.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. institutet eller den fysiska personen i institutets ledning i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. institutet snabbt upphört med överträdelsen eller den fysiska personen i institutets ledning snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av inspektionen.

18 §

Sanktionsavgiften för en fysisk person ska som högst fastställas till det högsta av

1. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

2. ett belopp som per den 25 juni 2015 i kronor motsvarade fem miljoner euro.

Avgiften tillfaller staten.

19 §

När sanktionsavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 16 § samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som gjorts till följd av regelöverträdelsen.

20 §

Vid beslut om sanktionsavgift för en fysisk person ska Finansinspektionen tillämpa bestämmelserna om sanktionsföreläggande i 15 kap. 9 a–9 d §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

21 §

Vid beslut om sanktionsavgift ska 15 kap. 11–14 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse tillämpas i fråga om verkställighet av beslut om sanktionsavgift.

22 §

Förelägganden enligt 10–13 §§ får förenas med vite.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om föreläggande ska gälla omedelbart.

23 §

En sanktionsavgift får inte beslutas om överträdelsen omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite och en ansökan om utdömande av vitet har gjorts.

Överklagande

24 §

Finansinspektionens beslut enligt 2 § tredje stycket första meningen och 10 § tredje stycket samt beslut om sanktionsföreläggande får inte överklagas.

Inspektionens beslut i övrigt enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Pröv-

ningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Avgifter

25 §

Finansiella institut ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Bemyndigande

26 §

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 25 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om överträdelse som har skett före ikraftträdandet.
 3. Den som vid ikraftträdandet redan bedriver verksamhet som inte tidigare omfattades av krav på registrering får fortsätta med verksamheten till och med den 31 mars 2024. Om en ansökan om registrering har getts in till Finansinspektionen före den 1 april 2024 får det finansiella institutet dock fortsätta med verksamheten till dess att ansökan prövats slutligt.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 3 k § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

3 k §²

En sanktion för en överträdelse enligt 3 c § får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den som sanktionsavgiften riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 3 h § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktionsavgift enligt 3 j § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Lagen omtryckt 1992:558.

² Senaste lydelse 2015:958.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 23 § lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

23 §²

En sanktion för en överträdelse enligt 12 eller 13 § får beslutas bara om ett sanktionsföreläggande har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 20 § är utan verkan, om förelägandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 22 § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2016:51.

² Senaste lydelse 2016:51.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 9 d § lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

9 d §²

En sanktion för en överträdelse enligt 1 a eller 1 b § får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 9 a § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 9 c § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2016:892.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 9 d § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

9 d §¹

En sanktion för en överträdelse enligt 1 a § får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 9 a § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 9 c § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2015:184.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 25 kap. 10 d § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 kap.

10 d §¹

En sanktion för en överträdelse enligt någon av 1 a, 1 b, 1 d–1 f, 1 i, 15 a eller 15 b §§ får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 10 a § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 10 c § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2022:743.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 14 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

14 §

Ett ingripande för en överträdelse som anges i 1 § får ske bara om sanktionsföreläggande har delgetts den som ingripandet riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett ingripande för en överträdelse som anges 2 § får ske bara om en upplysning om att frågan om ingripande har tagits upp av Finansinspektionen har delgetts den som ingripandet riktas mot inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 19 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 21 § beslutas.

Ett ingripande för en överträdelse som anges i 2 § får ske bara om en upplysning om att frågan om ingripande har tagits upp av Finansinspektionen har delgetts den som ingripandet riktas mot inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 20 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 20 §

En sanktion enligt 11 § andra stycket och 12 § får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 17 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 19 § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 20 § lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

20 §

En sanktion enligt 2 §, 3 §, 30 § tredje stycket och 31 § andra stycket får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 17 § är utan verkan, om det inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 19 § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:277) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 9 § lagen (2019:277) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

9 §¹

En sanktion mot en fysisk person enligt 5 eller 5 a § får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den fysiska personen inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 6 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 8 § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2020:910.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:1215) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 11 § lagen (2019:1215) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

11 §

En sanktion som anges i 7 § får beslutas bara om sanktionsföreläggandet har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 8 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 10 § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 9 § lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

9 §

En sanktion som anges i 5 § får beslutas bara om sanktionsföreläggandet har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 6 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 8 § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:1746) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 11 § lagen (2022:1746) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

11 §

En sanktion som anges i 7 § får beslutas bara om sanktionsföreläggandet har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Ett sanktionsföreläggande enligt 8 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktion enligt 10 § första stycket beslutas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.